

Frágreiðing . . .

(Framhald frá 2. síðu)

Stöðan í dag

Siggi í blöðum, at felagið nú roknar við, at öll krøv og tilboð eru burturdöttin, legið at siggja slíkt í blöðum, ti seinasta bræv felagsins til landsstýrið er soljóðandi:

Tórshavn, t. 13. apríl 1971
Á eykaðfundi felagsins í dag var tilboð landsstýrisins til viðgerðar.

Tilboðið varð ikki góðtikið av limunum, men staðfesti fundurin í staðin samtyktina frá 5. apríl 1971 um verkfall.

Hetta verður boðað landsstýrinum.

Virðisliga
A. Midjord.
(sign.)

Her verður einki sagt um, at kravið um tey 12,5 pst. in er burturdöttið, ti má landsstýrið rokna við, at hetta krav enn stendur við ulmativ.

Siggi eisini í Dagblaðnum at formaður felagsins A. Midjord sigur, at nú biðar felagið uppá útspel frá landsstýrinum.

at spæla út og seta fram tilboð til eina nevnd, sum onga samráðingarheimild hevur — hon er tikin av henni av aðalfundinum — dámar mær ikki.

Tað tykist mær eisini legið at tosa um útspel, ti einasta útspel landsstýrið kann gera til loysn av trætuni, ti eitt ulmativt krav stendur við, er at ganga undir tey 12,5 pst. in.

At landsstýrið ikki gongur við til 12,5 pst. veit nevndin, ti at gingið við til hetta, vildi verið at gjørt landsstýrið til eina tvøgu, sum einhvør bólkur kundi vundið tey pst. in burturúr honum lysti.

Hugsi ikki at starvsmenn veruliga ynskja sær eitt slíkt landsstýri.

Hugsi ikki at skattaborgarar landsins ynskja sær eina tvøgu til landsstýri. Ti verður hon vandin turr, verða tað teir, sum væta skulu hana aftur, við at lata tolla og skattatárini gera tað.

Prosentútrokning o. a.

Annars verður so nógv tosað um prosentir, ter prosenthæð anir tenastumonnnum, løgtingsmonnum og landsstýrismonnum hevur verið fyrri. Hvi eingin setur veruligu tøluni, sum talan er um, fram, kann undra.

Er tað tí, at menn bera ótta at tey sýnast ov høg, fyrri at fólkio úti um landið tá skal siga, at hatta er nóg mikið.

Tað eru serliga 14. september og tíðindamenn danska útvarpsins, sum hava vælkað sær í pst. um, sum skulu vísa hvussu teir við høgum pst. um knúlvá starvsmenn.

Ein grund fyrri, at pst. in tenastumanna eru hægri hesaferð, er at finna í verkfallinum í 1961. Hetta sigur eingin frá. Verkfallið tá endaði við, at vit fingi nýggja tenastumannaløg og at starvsmenn fingi nýggjan sáttmála. Meðan hesir fingi reint danskan sáttmála, nevnd

liga ein, sum lá ájavnt við sáttmála HK's við státin. skuldu tenastumenn tá havt um 30 pst. meira í meðal fyrri at ligið ájavnt við samsvarandi danskar lönir.

Hetta er roknað út fyrri teir 44 tenastumenninar, talan tá var um, teir fingi samanlagt í mánaðarløn kr. 70.757,43 meðan 44 danskir tenastumenn á samsvarandi stigum fingi kr. 91.682,50.

Síðan hava starvsmenn fram til 1968 ligið nokurlunda ájavnt við kóllega sínar, meðan eitt glopp til er komið í fram til 1971, hetta hjálpti til 10 pst. hæðkingini seinasta heyst munandi uppá.

Gloppið millum lönirnar hjá donskum og føroyskum tenastumonnnum er síðan 1961 — hóast 10 % hæðking í 1968 — alsamt vaksið - vit hava bæði sløgin av tenastumonnnum í Føroyum — og var nú komið har út í, at nærum ógjorligt var at fáa sett tey mest krevjandi stórvini við kvalificeraðum fólk.

Bæði tenastumenn og starvsmenn hava barst fyrri at fáa lönir, sum leggja so nær líkandi donskum sum gjorligt. Landsstýrið hevur ikki vilja gingið undir hetta krav, men roynir at fáa skapt eitt lønarlag, sum er meira samsvarandi føroyskum viðurskiftum t. v. s. lönir, sum leggja nakað lægri enn ter donsku. Persónliga havi eg einki ímóti, at allar lönir verða eins høg og danskar, men tá skal hetta eisini galda fiskimenn og arbeidsmenn.

Hetta hevur ikki verið mögu ligt og kanska serliga tí, at teir hægst løntu til leggja føstu lönirnar nakað niðanfyrri danskar og at royna at fáa donsku lönirnar í Føroyum at samsvara við føroyskar.

Tá hetta ikki hevur verið möguligt, er nú tíð uppá at royna hin vegin at leggja føstu lönirnar nakað niðanfyrri danskar og at royna at fáa donsku lönirnar í Føroyum at samsvara við føroyskar.

Hetta hevur landsstýrið sagt seg sinnað til at samráðast við státin um.

Leitt verður ikki at fáa

	Núgald. løn	Tilb. + 1½% landsstýrisins	HK-lönir státin	HK-lönir privat	% hæk. i tilboði
1. ár	25.110	28.436 + 426	33.357	26.100	12,8
2. ár	25.549	29.312 + 440	33.815	27.000	
7. ár				31.200	
12. ár			39.588		
13. ár	36.456	38.945 + 584	40.217		
14. ár	37.497	39.821 + 597			5,8

Skrivstovufulltrúar av II. stigi

	Núgald. løn	Tilb. 1½% landsstýrisins	HK-løn státin	HK-løn privat	% hæk. i tilb.
1—2 ár	36.324	41.136 + 607	42.046	31.200	12,8
9—10 ár	44.042	46.729 + 700	46.962	36.000	5,7

Til samanburðar skrivstovufulltrúar á Gjaldstovuni sum tenastumenn:

	Pr. 1. jan 1972
1 ár	38.845 + 582
16 ár	46.969 + 704

Hesir eru teir enastu sum möguigt er beinleiðis at samanber. Roknað verður við, at hesir hava størri ábyrgd og

loysn her, men er tað tó eina roynd vert.

Spurt hevur verið, hvi tingið ikki biðaði við at samtykkja lærara-, tenastumanna-, løgtingsmanna- og landsstýrismannalönirnar inntil á ólavsøku.

Tað mann vera stóru spurningur um hetta hevði bót um viðurskiftini, tá vildi verið sagt, at nú tveittu teir starvsmonnnum ein litlan bita og goymdu tann feita til sin sjálvs á ólavsøku, hetta høvdu verið yvirskriftinar tá. Man ikki erligt spæl loysa seg best í longdini?

Tenastumannaviðurskiftini hava verið av lagi í 10 ár, goymdu vit lögina aftur eina ferð, var vandi fyrri at hon bleiv tægað sundur einaferð enn og feld. Tá komu líkindini til at fáa hana samtykta ikki aftur komandi fyra árin. Hetta var ein orsök til at eg var við til at taka ábyrgd av löginu.

Nú eru hesi viðurskiftini nakad bót, lönirnar, bæði hjá tenastumonnnum og lærarum leggja tó væl lægri enen danskar bæði til innpaseringiner lægri og til töluni eru lægri, — töluni eru tey donsku frá 1969.

Prosentini, sum umrødd eru, eru høg á pappírnum, tað skal ásanast, men verður havt í huga, at øll eykastørv og øll eykagjöld falla burtur, munnu tey í meðal veruliga leggja niðanfyrri 20 pst., og í mongum føri er talan um onga hæðking.

Lönirnar og tilboðini

Fyrri at geva eina mynd av hvat lönirnar veruliga eru verða niðanfyrri nakrar prentaðar. Sagt verður frá galdandi løn, tilboð landsstýrisins pr. 1. apríl 1972 og samborið verður við somu donsku løn 1. apríl 1971, sum eru ter einastu vit kunnu sammæta við, her eru möguliga hækkingar farnar fram síðani, men kenna vit ter ikki. Eisini eru settar danskar lönir — galdandi millum HK og arbeidsevafelagið í Danmark, ter eru fðrdar fram til 1. mars 1972 og sest at ter leggja munandi lægri Enduliga er hæðkingin í pst. i tilboð landsstýrisins sett upp.

Skrivstovufólk við lærutíð, mekanikarar, fyrstioðkvinnur, diskoteksfólk o. o.

Telefonkvinnur og telefonmontørar

	galdandi løn	tilboð + 1½% landsstýrisins	hækking %
1 ár	22.300	25.254 + 379	12,9
2. ár	22.736	26.020 + 390	
19 ár	36.456	39.035 + 585	
20 ár	37.491	39.800 + 597	5,7

Her er ikki so lætt at gera beinleiðis samanbering við HK, ti i summum forum verða hesi

lönt sum skrivstovufólk i øðrum eftir serligum sáttmála.

Program-medarbeidarar

	galdandi løn	tilb. prist. landsstýrisins	hækk. i %	uppr. krøv	ultimat. felagsins
1 ár	36.060	38.845 + 582	9,3	45.880	42.180
15—16 ár	44.346	46.969 + 704	7,7	56.536	51.874

Eisini um hesar kann sigast, at samanbering við donsk viðurskifti er ikki so lætt. Donsku programmedarbeidarar hava ofta eina aðra og hægri útbýging og gera annað arbeið enn okkara programmedarbeid

arar. Annars er um hesar at siga, at i lotuni hava teir serligt eykagjald fyrri úrtíðararbeiði og var hetta nakað landsstýrið vildi samráðast um eisini framtíðini viðvíkjandi.

Útvarpsstjóri

	núgald. løn	tilboð landsst.	upprunakrav felagsins	ultimat. krav felagsins
Byrjunaarløn	48.624		92.500	66.831
Endarløn	61.404	70.557	103.600	74.490

Eisini her er at siga, at úrtíðargjald verður latið, og skuldi sjálvsagt samráðast um

hetta viðvíkjandi framtíðini. Her ber heldur ikki til at samanbera við donsk viðurskifti.

Tað sest av hesum talvum at landsstýrisins tilboð liggur eitt sindur lægri enn ter donsku lönirnar. Hvi so er, er sagt frá frammanundan, Um framt ter grundirnar er at siga frá, at okkara starvsmenn arbeiða ½ tíma minni dagliga enn danskir við tað, at mat-tíðin er 1 tími, herumframt eru ólavsökudagarir frídagar hjá okkum og samráðast skuldi um flaggdagin. Hetta svarar í % um til umleið 6 % ið okkara lönir skuldu ligið lægri tá beinleiðis verður samanborið.

Løgtingsmannalönirnar

Løgtingsmannalönirnar eru i dag umleið 29.000 kr. árliga. Aðrastaðni fáa parlamentslimir fleiri ferðir hetta, og áttu vit ikki at niðurmett okkara politikkarar so munandi sammett við aðrar.

Orsøkin til at eg havi stuðlað hesa hækking er, at eg haldi, at skal tað at vera løgtingsmaður ikki vera eitt privilegium fyrri tey sum frammanundan hava hoga løn, men eitt starv, sum eisini arbeidrar og fiskimenn kunnu átaka sær, kann lønin illa setast lægri i dag.

Væntandi er eisini at tingið i framtíðini verður munandi longri saman, og er ikki løgtingsmansins arbeiði so háttáð, at hann einki ger av samfelagsligum týðningi tá tingsliti er.

Landsstýrismanna-lönirnar

Hesar vóru settar av nevndini rættliga høgt, óivað við teirri grundgeving sum aðrastaðni verður nýtt. Nevniliga, at tá slíkir fara frá skulu teir ofta byrja av nýggjum i samfelagnum.

Sitandi landsstýri skarvaði munandi av hesum lønum, men annars skal eg ikki við-

merkja meira til hesar, ter verða rimuliga toygdar og tugdar mikið uttan at eg luttaki. Tó skal eg gera vart við, at eg havi ikki fingið lønarhækking i mun til hvat eg forvann aðrenn javnaðarflokkurin valdi meg at sita i landsins stýri.

Hvør leið er gongd?

Hvør leið gongd er burturúr verkfallsosemjuni er ikki lætt at siga i lotuni. So leingi nevnd starvsmannafelagsins ikki hevur samráðingarheimild er litið útlið fyrri samráðingum, men i landsstýrinum hava dýrn ar so staðið opnar fyrri samráðingum alla tíðina.

Partarnir togast nú og hogg falla. Sár vera at standa eftiri, men tað er at vóna at hesi ikki koma at skaða tað samfelag, sum vit øll bæði verkfallsrætt og onnur arbeiða fyrri.

Verkfallsrætturin og organisationsrætturin er viðurkendur av øllum, og skuldi hetta ikki verið skert av at koma i nýtslu av og á.

Vit unna væl øll hvørjum øðrum meira fyrri streivið, men fyrilitsleyst at jatta hvørjum øðrum hetta er bert at súpa greytin við størri spón.

Ymsar fortreytir eru i dag galdandi fyrri býtinum av so nevndu samfelagsløgskuni, skatta reglur, bólkastyrki og mangt annað.

Her er mangt sum broytt kundi verið og vildi eg eisini sjálvar havt broytingar, men avgerðir mínar i lotuni, eru treytaðar av galdandi viðurskiftum.

I lotuni skal bøn mín til tykkara i verkfalli eru, bert vera hendan:

Latum okkum togast við sóma og latum okkum skaða tey sum ósek eru minst mögu-ligt.

Atli P. Dam.